Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII — Reus Diumenge 10 de Juliol de 1898 — Núm. 3592

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
n provincias trimestre. . . . . „ 3'50
Extranger y Ultramar. . . . . „ „
Anúncis, á preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Farmacia Serra La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

CREMA LÁCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Iltre. Academia Médich Farmacéutica de Barcelona.

Eficasment recomenada pera aumentar la llet á las Mares de familia, en cuants casos s' hagi retirat per disgust, fluixetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar á sos fills durant lo temps de la láctancia.

Dipósit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

SECCIÓ DOCTRINAL

Bissantinisme

I

La Rambla está que bull; lo formiguer humá xiuxiueja per tot y especialment per devant de las pissarras de las redaccións.

¡Que passa?

Lo de sempre; una mala noticia ja que en la present funestíssima guerra, encara no hem conegut la dolsor d' un triomf que pogués ensensarse á la llum del sol.

La de sempre: Lo general A ó l'almirant B que participan d' un modo oficial, com s' han batut ab forsas infinitament superiors; com 'ls nostres soldats ó'ls nostres marinos s' han defensat heróicament; com l' exércit ó la marina han omplert un' altra página de gloria en la historia de la patria pero que, devant d' un enemich poderosíssim, no ha quedat mes remey que rendirse ó fugir. ¡Y á continuació ve 'l nombre de morts y ferits qu' arrenca un crit d' horror á la multitut!

Y 'ls ulls deixan de mirar en las negres pissarras; los rostres se contrehuen y van formantse grupos ahont se comenta la mala noticia dibuixantse desseguida dugas tendencias de 'ls pessimistas y de 'ls obtimistas, que s' esvalotan, 's barallan, inventan y fantasseijan, per venir á parar sempre ab unanimitat digna de mellor causa, à la mateixa conclusió de que 's Gobern te la culpa de tot.

Y després d' aquest famós descubriment, components de cada grupo van desfilant poch á poquet, per tornar al dia següent á rebrer un' altra mala noticia y á comentarla en la mateixa forma, fent tots el possibles per arrivar á idéntica conclusió. ¡Lo Gobern té la culpa de tot!

II

La plassa de toros bull de gernació. No hi ha humor á causa de las malas noticias d' ahir, pero mata 'l Guerra, y quant mata en «Guerrita», tristesa fa un paréntesis y la consternació pública te une mica d' esperа. No hi ha diners tampoch, perque 'l impostos tot ho aixugan, pero vuyt *verugüeños* valen la pena d' empenyarse 'l matalás si molt convé. ¡Aixó de plànyers de que no hi ha diners, 's deixa per las empresas teatrals!

Surt la quadrilla; la música sona la marxa de «Cádiz», y un ¡Visca Espanya! estentóreo, surt de quinze mil golas humanas. Apareix lo primer toro demunt de la sorra; un *revistero* felís lo compara ab en Mac-Kinley y queda salvat l' honor nacional. Un picador bárbaro l' atansa ab molt d' *esperit* al cos y un tranquil li trova actituts de Cervera y... ningú s' avergonyeix de la blasfemia. L' espasa fa uns quants punts dels seus y no falta qui atribuheix sa frescura al verdader valor, lo proclama l' *Augusti* del toreig. Veritat es que ningú sab bofetejar degudament, al impúdich inventor de la fease.

Y axís va transcorreguent la *corrida*. Els héroes anónims s' están enllá dels mars, sufrint privacións y donant la sanch y la vida en cumpliment del deber. Lo públich d' aquí s' apassiona ab las sorts dels del mes inútil salvatje y desmoralisador dels espectácles.

Las vicissituts de la lluyta entre 'l home y la fiera, entussiasman à la multitut més, molt més, que la lluyta en defensa de la bandera.

La actitut desvergonyida 'd' un sach de vicis sota un vestit d' oripells, es mes aplaudida que l' heroisme de 'ls defensors de la patria.

Y allí, á la plassa de toros es l' ùnich punt ahont la gent no recrimina als Goberns; sent axís qu' allí, la recriminació hauría de ser eterna, perque en aqueixos espectácles bárbaros; en eixos apoteósis de la temeritat, en eixa glorificació de la forsa bruta que 's titula la *la festa nacional*, es ahont s' hi troba mes la ma funesta del gobernant inhábil, que sanciona am sa presencia lo derramament de sanch, mentres onze milions d' espanyols no saben de lletra y cent mil mestres d' estudi 's moren de fam.

Y á la sortida, la gent ávida de sensacións, arrenca de 'ls venedors els periódichs de la nit y devora en sas planas la revista de la corrida y 'ls telegramas de las demés d' Espanya. Y poiser per atzar, fixi de passada la vista, en la ressenya dolorosa de la última catàstrofe nacional!

III

Mentrestant la negra realitat dels fets nos diu brutalment que 'ls turchs están ja á las mateixas portas de Constantinopla.

¡Quant trist y dolorós, no será lo despertar d'aquet poble!

MARIÁN ESCRIU FORTUNY.

Espanya y sas colonias en temps de sos grans dominis

X

MILANESSAT

Estava regit per gobernadors ab la doble autoritat civil y militar. Los auxiliava una *Consulta* é consell privat compost dels presidents de tribunals y dels oficials superiors del *tercio* de Llombardía; pero templavan lo seu poder lo del senat, los drets del Arquebisbe y 'ls comuns.

Dispost lo senat per Lluís XII á manera del parlament de Fransa y mantingut per Carles V havía conservat lo dret de confirmar ó desest mar tots los decrets reals. Axís es que 'ls milanesos lo miravan com lo baluart principal de sas llibertats.

Ab tot lo rey s' havía reservat certa influencia sobre aquell cos per lo nombrament dels seus membres. tres dels quals eran espanyols. Mes la inamovibilitat de sos membres assegurava sa completa independencia. Principalment cuydavan de la observancia de las lleys y s' oposavan á totas las midas que 'ls hi eran contrarias. Lo gobernador provehía tots los cárrechs públichs, si be no eran definitius sos nombraments fins á haverlos sancionat lo senat. Los empleos se donavan per dos anys, y acabat aquest temps, lo senat podia decretar una informació sobre la conducta dels funcionaris á quins l' opinió pública senyalava com á prevaricadors. Per fí, lo gobernador tenia 'l dret d' indult, pero no podia exercirlo sense 'l consentiment del senat.

La respectada autoritat del Arquebisbe de Milan, sos esforsos moltas vegadas felissos pera amparar los drets de l' iglesia y sometre 'ls llochs á sa jurisdicció, oposavan una altre barrera á las invassions dels gobernadors.

Las franquicias comunals, no enterament abolidas al segle XVI oferían als milanesos un nou medi de ressistir al establiment del poder absolút; los magistrats de la ciutat tenian lo dret de repartir la contribució mensual que treyan los espanyols del modo que perjudiqués menos los interessos de sus administrats. Quan lo gobernador volía posar un nou impost, ó percebir un *donatiu voluntari*, era precís que convoqués los concells generals de Cremona, Milán, Como y altres comuns. Aqueixas assambleas, quins membres portavan lo nom de *decuriones*, eran presidits com en l' Edat Mitja per *podestaes* escullits pel gobernador. Mes la independencia del seu vot estava garantida pel dret que tenian de provehir las vacants que resultavan en son sí.

Discutian las proposicions que 'ls hi presentavan, decidian per pluralitat de vots y desestimavan ab frecuencia las demendas de diner que 'ls hi semblavan onerosas, y cada comù, mantenia á Milán un *orador* que defensés devant del gobernador los seus drets.

(Traduhit de Mr. Weys per J. ALADERN.)

ARTS Y LLETRAS

Guimerá y Cánovas (1)

Lo catalá D. Angel Guimerá, poeta d' alt numen trágich, si bé quelcom febricient y convulsiu, y de gran nervi y potencia d' expressió, que resulta tant més eficás quant més refuig la pompa retórita, posá en las taulas del teatro regional, en 4 de Febrer de 1890, sa tragedia «Rey y Monjo», una de las mellors, encare que no la meller de las sevas; notable com totas per lo foch de passió y per la enérgica familiaritat del estil, tan lluny del énfassis convencional que solt predominar en lo drama históric. En Guimerá es un gran poeta, encar més lírich que dramátich; pero sa

(1) D' un periódich de Madrid traduhím lo present article, que deixant apart alguns conceptes ab los quals no estém conformes, no deix d' esser interessant.

tétrica fantasía pinta ab los mateixos colors tots los personatjes y totas las épocas, per hont no pot negarse que regna certa lúgubre monotonía en son teatro. Voluntariament s' absté de tot apacible contrast, y la violenta tensió que imprimeix als nervis de sos personatjes arriba á degenerar en accés epiléptich que perturba y deconcerta al contemplador, impedint casi sempre gosi del tot la contemplació estética.

En «Rey y Monjo», no obstant, hi ha menos brusquedat que en «Judith de Welp» ó en «Lo fill del Rey» ó en «L' anima morta», y 'l conflicte es més interessant y humá. Lo D. Ramir de Guimerá, ab ánima de prímpcep y tribulacions de asceta, fluctuant entre l' amor y 'ls vots monástichs, y convertit per la fatalitat de sos propis escrúpuls en espós maltractat y venjador, res te que veure ab lo Rey Monjo de la historia, no 's presenta ab cap carácter arqueològich, pot haver viscut en qualsevol societat y en qualsevol temps; pero es una figura trágica y en alguns moments imponent. Tot lo final del primer acte, en que esqueixa 'l testament de son germá, se posa per sí mateix la corona y torna á continuar la missa interrompuda, es d' un efectisme que tocaría en lo grandiós si no estés afeat per la irreverencia canónica, que es també una incongruencia artística, perque la liturgia y 'l teatro s' exclouhen mútuament.

També ha aparegut lo Rey monjo com personatje novelesch, primer en una llegenda histórica de D. Manuel Fernández y Gonzalez, titolada «Obispo casado y rey» (1850); dos anys després en «La campana de Huesca», de D. Antoni Cánovas del Castillo (1852); jovenil ensaig d' un gran home, que no torná á cultivar aquest género, pero no podía ser vulgar en res, y que en aquest cas aventajá á molts novelistas de professió, no per lo que tingués de poeta, sino per lo molt que tenía d' historiador.

No entrá pera res en la fortuna inmediata d' aquest llibre lo nom de son autor, tan desconegut allavors com gloriós després; y no obstant, l' entretingut qüento tingué molts lectors y duas edicions s' agotaren en menos de dos anys. Cambià 'l gust, passá la moda de las novelas históricas, y si «La Campana de Huesca» fou de las que se salvaren del comú naufragi, més la perjudicá que lo afavorí 'l nom de son autor, en qui continuament s' encarnissava la importuna malevolensa de sos enemichs polítichs y d' aquells esperits mesquins ó preocupats á quins dol reconeixer en una mateixa persona varietat d' aptituts ja que no mérits singulars. Hi hagué hipercrítich que condempná de plano la obra *in odium auctoris*, confessant que no l' havía llegida ni pensava llegirla. Qui segueixi altre rumbo y no negui als escrits d' home tan cult y tan discret (que tals condicions no ha d' esgatimarli son detractor més encarnissat, si es que algun n' hi queda després de mort), la atenció que avuy se concedeix fins á las produccions més efímeras y baladíes del género novelesch, trobará en aquell pensament d' estudiant, no sols maestría de sabiosa lectura, sino prendas d' alt valor, en que ja s' endevina lo que ab lo temps havía de donar de sí aplicada al estudi dels anals patris (en los intérvals rápits pero feconds que li deixava la vida de l' acció), aquella dominadora y ben disciplinada inteligencia á qui sols faltá pera posarse al nivell dels més grans historiadors de la Europa moderna, haver tingut mès temps pera escriure la historia que pera ferla. Qualitats históricas y del mateix genero de las que en las novelas d' en Walter Scott s' elogían, son las que principalment realsan «La Campana», tant en la pintura del rústich y valerós almogavar, de qui s' ha dit, no sense rahó, que es lo verdader héroe de la novela, com en los recorts arqueològichs de ciutat de Huesca que causan una impresió directa y fonda, y en las bellas escenas en que apareix lo comte de Barcelona, y s' oviran los futurs heróycos destins dels pobles que van á confondres en un.

No dirém que deixi d' advertirse, com en casi totas las obras d' aquest género, certa barreja d' ideas, costums y detalls pintoreschs, perteneixents á épocas distintas; pero en general hi ha més conciencia d' erudit que la que podía esperarse dels pochs anys del autor y de la llibertat ab que allavors se tractavan aquesta classe de faulas. Cànovas se mostrá ja molt versat en la lectura de nostras crónicas, sens exclourer las catalanas d' en Desclot y Muntaner. La locució es aixís mateix molt pura, y encare que no exempta de ressabis d' arcahisme, corre més lliure y fácil en escrits posteriors, ab certa bellesa jovenil que contrasta ab la manera en demasía artificiosa, encare que ab noble y grave artifici, que adoptá després.

M. MENENDEZ Y PELAYO.

Pedalejant

LAS VINENTS CARRERAS

Un any haurá passat desde las darreras que se celebraren en lo Velodromo del passeig de Sunyer organisadas per lo Club Velocipedista».

Un any en lo transcurs del qual s' han desarrollat tant desagradables aconteixements en aquest desditxat Estat espanyol que bé podém dir que qui ha tingut humor per festas, es que ha tingut també secas las fonts del sentiment.

La vida del ciclisme no obstant ha sigut prospera y 'ls *amateurs* d' aquest higiénich *sport* com deya en sa memoria lo secretari del Comité interí de la «Unió Velocipédica Catalana», l' han conreuhat pera enfortir los seus nirvis y han fet excursions pera coneixer á Catalunya y estimarla.

Los fruyts d' aquesta exuberancia de vida han motivat la fundació de la «Unió Velocipédica Catalana», institució que si segueix per lo camí que li ha donat vida, en aquets dias de perill, encara pot servir mes que pera 'ls fins que ha sigut fundada y 'l «Club Velocipedista» d' aquesta ciutat iniciadora de la idea, nos te anunciat ara una festa que l' *Associació* de tots los catalans son los primers interessats que han de secundarla pera donar provas de germanor.

Nos referím á las carreras de velocípedos anunciada pera 'l dia de la festivitat de Sant Jaume, fira de nostra població, festa que donat los fins que persegueix se mereix mes lo nom d' acte humanitari, puig que las cantitats líquides que produheixi se la destina á engrossar la suscripció oberta pera millorar la sort dels soldats que retornan de las guerras malalts ó ferits; y si bé la major part del total de suscripció la consumirán los fills de Reus, s' auxilia á tots los de la provincia y fins d' Espanya que passan per las nostres estacions de ferro-carrils ó fan estada á la ciutat.

No acullir, donchs, ab entussiasme tan plaussible idea ó esgatimarli l' apoyo moral ó material, demostraría, qui tal fes, no interessarse per aquellas pobres víctimas tant més dignas de compassió quant mes grossos han sigut los perills que han passat pera tornar á la seva patria estimada, esguerrats ó portant á son cos crudel malaltía que 'ls rosega sa avans viril naturalesa.

Y tant major fora 'l contrast, per quan la idea de la Junta Directiva del «Club Velocipedista» ha sigut acullida en nostra població de la manera que 's mereixia la seva trascendencia, y ho será mès quan se sápiga que 'l president del «Club», D. Joan Boqué, ha adquirit un palco ab 500 pessetas, y alguns socis ne tenen encomenats per 50 pessetas, si com es natural no se 'ls emportan per cantitats majors altras entitats.

Conducta es la del Sr. Boqué, quinas alabansas no necessitém consignar, perque massa ho fará la opinió pública, aquí que s' ha vist que l' Ajuntament necessita de la influencia de son President pera que en una festa organisada pel mateix objecte en lo «Centro de Lectura» s' entreguessin 50 pessetas.

Ja que 's tracta d' allargar la má á aquets pobrets que tot-just arribaren á la terra estimada, á peu mateix casi se 'n podrían anar al cementiri pera que hi fos enterrat son esqueleto, femho com nos ho aconsellan nostres sentiments d' humanitat y recordemnos de lo molt que han patit pera esmenar las equivocacions d' aquesta gent irreflexiva que en cada barco nortamericá hi veya una cosa que 'ls feya anar á fons y en cada yanki un borratxo, y que tots los entussiasmes, energias y diners se 'ls gastá en aquellas grans embarcadas quins resultats práctichs los tocám avuy.

X. X. X.

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS del dia 9 de Juliol de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	755 754	82 81	0'0	7'9	Ras	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS Maxima		TEMPERATURAS Minim.	TEMPERATURAS Term. tipo	VENTS direccio	NUVOLS classe	NUVOLS cant
9 m. 3 t.	Sol Sombra	44 33	18	33 29	S. S	Cumul	0'5 0'3

Nostre colega local *El Liberal de Reus* en sa edició d' ahir publica un suelto que tot fent referencia á las obras que 's construheixen pera 'l nou Manicomi, posa en no gayre bon lloch á nostre bon amich D. Emili Brirnsó; al menes nosaltres aixís ho entenèm, perque aixó de que 'l senyor Briansó, inspecciona las obras, procurant que s' atengui per complet als planos aprobats y que proposi sobre 'l terreno las modificacions que sien convenients, vol dir que s' irroga atribucions que no son sevas, y no volém creure que 'l senyor Briansó pretengui, ni may hagi intentat creures apte pera esmenar lo plano dels directors senyors don Lluís Domenech y don Pere Caselles.

Nos sembla que pera deixar las cosas en son degut lloch, deuría dir *El Liberal de Reus*, que, lo senyor Briansó, animat dels mes bons desitjos y degut á la seva activitat que tant se distingeix en aquest assumpto, visita diariament las obras del Manicomi, que avansan d' una manera sorprendent, si 's té en compte los entrebanchs que fins ara han dificultat la construcció y que sempre han estat vensuts gracias á las acertadas disposicions dels senyors Arquitectes don Lluís Domenech y don Pere Caselles ajudats sempre per la bona disposició del contractista de la obra.

Si aixís ho vol dir lo colega nos atrevím á assegurar que nostre particular amich senyor Briansó ho agrahirá.

—

Ahir tinguerem lo gust de saludar en aquesta ciutat á nostres bons amichs don Joan y Gonsalo Iwars y á don Joan Escribano, los dos primers d' Ulldecona y l' últim de Vinarós, los quals feren lo viatje á aquesta ciutat en bicicleta al objecte d' assistir á la corrida de toros que avuy te lloch á Tarragona.

—

Desde 'l mes de Janer que dorm en lo Jutjat d' Instrucció del partit de Tortosa una instancia pera que 's proveheixi la plassa de Secretari del Jutjat municipal d' Ulldecona.

Ho recordém al senyor Jutje d' aquell partit per si algún cacich s' ha encarregat de donar tan fort dormitori á aquell document y esperém que inspirantse 'l senyor Jutje en la lley procurará cubrir la vacant tot seguit.

—

Ahir se 'ns queixaren dos forasters ciclistas que entraren al «Velódromo» de la manera ab que foren rebuts per lo porter del mateix tant mes per quan portavan lo «jarsey» que 'ls acreditava de ciclistas.

Ho traslladém á la Junta del «Club Velocipedista» duenyo del local pera que fassi present á aquell empleat que quan algún ciclista forester lo visiti que 'l rebi en la forma que correspon, donchs ja que éll no porta cap insignia que l' acrediti de tal dependent, dificilment los forasters li poden guardar las consideracions que pel seu cárrech se mereix.

—

En los jardins de la societat «Centre de Lectura» aquesta nit hi tindrá lloch un concert vocal é instrumental.

—

Aquesta nit en lo teatret de la «Juventud Reusense» s' hi representará 'l drama «Lo mas perdut», essent la funció á benefici de la bella y aplaudida actriu senyoreta D.ª Esperansa Periu.

Las simpatías que durant los dos mesos que fa las delicias d' aquell públich s' ha conquistat la Srta. Periu y 'l bon gust y carinyo ab que ha interpretat tots los personatjes que l han sigut confiats, fa augurar que la beneficiada veurà plena de gom á gom la sala d' espectacles y que sentirá molts aplausos, premi á la seva labor de tota la temperada.

Nosaltres desitjém á la Srta. Periu que aixís sia, y fem vots pera que torni aviat á actuar á las taulas del Teatro Fortuny ab una bona companyía catalana.

—

Avuy pot dirse que comensa oficialmet la temporada dels banys, y la casualitat d' escaures lo dia en diumenge, lo tranvía segurament no podrá donar l' abast á portar gent á Salou.

—

Hem rebut lo manifest que 'l Comité Federal de Reus dirigeix á sos correligionaris.

—

En la Plassa de Toros de Tarragona avuy s' hi verificará la corrida de bous, quin producte líquit se destina á la suscripció nacional pera 'l foment de la Marina y á gastos generals de la actual guerra.

En aquesta corrida tenim entés que hi pren molta part d' acció la nostra ciutat.

—

La humorística societat «La Sirena», situada en lo carrer de Sant Miquel, celebrará avuy dos extraordinaris balls á la tarde y á nit.

—

Segons noticias, en breu será aumentat lo contingent de las Comandancias de la guardia civil y carrabiners d' aquesta provincia.

—

Ha produhit molt mal efecte á Madrid y per tot l' haverse rebut lo següent telegrama:

Lo general Toral comunica que ha rebut del general Shâfter la darrera intimació pera que 's rendeixi. Si no 's bombejará inmediatament. Manifestá 'l defensor de Santiago que 'ls soldats fa un mes que s' alimentan únicament de café, sucre y arrós. Ja 's presumía que hi havía á la plassa gran necessitat, pero al saberse allá á mitja nit, aquestos detalls han produhit un gran aplanament. Dominava entre la gent poch pensadora de per aquí que las que passavan gana eran las tropas sitiadoras.

—

Diu un colega de Tarragona:

«Escasíssima es la animació que continúa regnant en las operacions de carga y descarga de nostre port, ressentintse d' aixó, com es natural, la classe jornalera que en ellas troba son sustent».

Y mentres aquí nadém en aquest mar de prosperitats, podém anar demanant que duri la guerra.

La guerra que preparan ab aqueixa conducta, es la del poble que 's veurà obligat á ferla à qui 'l sumeix en la miseria.

—

Ha arribat á Puigcerdá un enginyer pera practicar los estudis d' un tranvía eléctrich desde dita vila á Ripoll.

Segurament que ab aquesta gran millora serán en molt més número las personas que acudirán á passar l' istiu en aquella pintoresca regió de nostres Pirineus.

—

Lo Banch d' Espanya ha posat en circulació una nova série de bitllets de 1.000 pessetas.

La estampació resulta molt neta y elegant, pero la classe de paper deixa molt que desitjar pera la conservació del bitllet.

—

Diuhen los telégramas de Madrid que interrogat lo senyor Sagasta sobre 'ls despaigs que asseguran que hem fet á Santiago de Cuba en un encarnissat combat 4.000 morts, entre ells cinch generals y 98 oficials, nos ha contestat que desgraciadament no es cert.

Per lo vist encare hi havía ignocents que 's creyan aqueixa nova bola de las moltas que desde Lóndres fan rodar. Se deuhen creure que 'ls generals y oficials als Estats Units los tenen á carretadas, com à Espanya. D' ensá que dura la guerra que 'ns alimentém de victorias ilusorias y sufrím derrotas per desgracia ben certas.

—

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes especies, en lo dia d' ahir, 1072'12 pessetas.

SECCIÓ OFICIAL

Alcaldía Constitucional de la ciutat de Reus

Essent molts los gossos que circulan en aquesta ciutat sens que sesultin complertas las disposicions de la Alcaldía, obligant als duenyos dels mateixos à provehirse del número corresponent, inscrivintlos en lo Registre obert en aquesta Secretaría, y provehint als mateixos del morrió corresponent, ab lo fí d' evitar desgracias en aquesta época calurosa y que 's defraudin los interessos municipals, he acordat concedir lo terme de 15 dias pera que tots los duenyos de gossos, sian de la classe que vulguin, puguin cumplir lo acordat; transcorregut los quals aquesta Alcaldía donará las ordres terminants pera l' extermini de tots los que circulin en dita ciutat y son terme que no vagin provistos del número de Registre y del corresponent morrió.

Lo que s' anuncia pera coneixement general del vehinat.

Reus 10 Juliol de 1898.—L' Alcalde, Joseph María Borrás.

—

Registre civil

del dia 8 de Juliol de 1898

Naixements

Anton Meix Marca, de Joseph y Antonia.—Gloria Freixas Arandes, de Joseph é Isabel.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

María Magriñá Andanís, 80 anys, Hospital Civil.—Anton Rius Taverna, 34 anys, Aguila, 12.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Santa Amalia.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Segueix á las 7 de la tarde la Novena de la Mare de Deu del Carme que s' acabará ab losgoigs cantats.

Avuy á dos cuarts de vuit del matí tindrá lloch la Comunió de les Fillas de María Inmaculada y desseguida la Visita á la Verge. A dos cuarts de 5 de la tarde la Novena del Carme que en los dias de travall será á las 7.

Sant de demá.—Sant Pio I.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	47'12	Filipinas	'
Exterior	56'65	Aduanas	79'
Amortisable	'	Cubas 1886	53'50
Fransas	20'05	Cubas 1890	43 50
Norts	24'80	Obs. 6 0/0 Fransa	71'
Exterior París	33'60	Obs. 3 0/0 »	37'75
		GIROS	
París	83'50	Londres	46'30

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

Nota.—Se reben adhessions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona á Barcelona y Fransa, sense cap comissió, y se satisfàn los cupons de Janer y Abril de dita Companyía.

—

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	47'50	Cubas del 86	52'
Exterior	58'30	Cubas del 90	43'55
Colonial	'	Aduanas	
Norts	24'75	Oblg. 5 p 0/0 Almansa	73'50
Fransas	20'05	Id. 3 p 0/0 Fransa	38'
Filipinas	'		
		PARÍS	
Exterior	35'12	Norts	
		GIROS	
París	83'50	Londres	'

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

Nota.—Aquesta casa s' encarrega de la adhessió de las obligacions al conveni de la Companyía de Tarragona à Barcelona y Fransa, anticipant lo pago dels cupons vensuts ab arreglo als tipos proposats en dit conveni.

—

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Valldurí y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 dias fetxa. '
» á 8 » vista. '
París á » 84' operacions
Marsella á 8 » » '

VALORS LOCALS	DINER	PAPER.	OPER.
ACCIONS	0/0	0/0	0/0
Gas Reusense		150	
Industrial Harinera		500	
Banch de Reus		475	
Manufacturera de Algodon.		400	
C.ª Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150		

—

Moviment del port de Tarragona

Entradas del da 8

Cap.

Despatxadas

Pera Valencia l. «San Pablo», en lastre.

Barcos á la carga

Dilluns 11

Pera Hamberes v. «Pelayo», consignataris senyors Mac-Andrews y C.ª

Dimars 12

Pera Marsella, Niza y Génova, v. «Martos», que despatxa D. Antoni Mas.

***

Pera Christiania, Christianssand, Arendal, Stavanger, Bergen, Aalesund, Christiensund y Trondhjem, admetent carga pera aquestos ports y demés de Noruega, sortirá del 20 al 21 lo vapor «Salamanca», que despatxan los Srs. Boada germans.

ANUNCIS PARTICULARS

Llevadora

DONYA ANTONIA BERGADA DE ANGLÉS

professora en parts, revalidada en la Facultat de Medicina de Barcelona, després de varis ensaigs practicats en aquell Hospital de Santa Creu te 'l gust d' oferir sos serveys al públich

Carrer del Hospital, 33.-Reus

Errors que deuhen desvaneixers.

Cap remey, ja sía untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebritats médicas, aixís nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que **la curació de las hernias perteneix única y exclusivament al art mecánich**, acompanyat dels coneixements anatómichs suficients.

No deu confiarse en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurreixen per hernias estranguladas, en raho á ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt pochs los que saben colocarlos; raríssims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretat vos dirá que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económich, es lo bragueret de **cautchouc** ab ressort, testimoniantho aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omopláticha pera evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogástricas pera corretjir la obessitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

ULTIMA HORA

Madrid 9.

La situació de Santiago de Cuba es desesperada.

Aixís ho reconeix lo Gobern, qui diu que nostras tropas careixen de subsistencias.

Los ministres tenen especial empenyo en que 's fassi pública aquesta noticia pera que la opinió no 's mostri confiada.

Las impresions que dominan son de tristesa, creyentse ocurrirá una nova catástrofe en aquella plassa.

—Un despaig de Washington assegura que Sampson bloquejará tots los ports de Cuba inmediats á la Habana, en los quals hi hagi estacions de ferrocarril.

Los yankis se proposan verificar un nou desembarch en la part SO. de la gran Antilla.

—Telegrafían de París que 'l corresponsal del «Moring Post» à Santiago de Cuba, telegrafía que 'ls nortamericans abrigan la esperansa de salvar los acorassats «Colón» y «María Teresa».

Es impossible la salvació del «Vizcaya», per troborse complertament perdut.

—Los nortamericans se proposan enviar á la Península los presoners espanyols.

Serán conduhits á bordo d' un vapor neutral.

—Lo corresponsal del «Daily Mail» á Manila, ha visitat als presoners espanyols à Cavite.

Diu que 'ls insurrectes los martiritzan y que careixen d' aliments.

—Desde Santiago de Cuba telegrafían al «Heraldo» que ha sortit l' «Haward» en direcció á Portsmouth, conduhint á 1.750 presoners espanyols.

Al rebutjar lo general Linares la capitulació de la plassa de Santiago, comensarán los nortamericans lo bombeig per mar y terra.

—Per telégramas rebuts de Ismailia se sab que 'ls barcos de guerra que mana Cámara han tornat á passar lo Canal ab rumbo á Espanya.

Assegura lo Gobern que avans del dia 20 arribará dita escuadra á la Península.

Servey particular de «Lo Somatent»

Madrid 9, 10'30.

Blanco ha demanat un milió de duros. Trassatlántich comprat un barco d' acer de 4.000 toneladas velocíssim, s' armará de guerra.

—Lo Ministre de la Guerra ha llegit en lo Consell un telégrama del general Blanco, donant compte d' haver desembarcat al Oest de Santiago expedició de Tampa, apoyats per Calixte García. Correa impresió desagradable.

—Nova York.—S' han romput les relacions yankis ab Calixte García; rebeldes vigilats. Miles ha marxat á Santiago. Tinent «Merrimac» afirma que numerosos espanyols han desertat per fam.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y ercera.
8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissaptes, (per Vilanova).
12'11 t. mercancias, segona y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
1'58 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissaptes.

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8 30 m.—9'47 m —2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Taragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS.

De Tarragona,	8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona)	8'30 m.
De id. directe	10'30 t.
De id. id.	1'30 t
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda)	7'30 t.
De Madrid y Zaragoza	2'30 n.
De Lleyda y Huesca	7'30 n

NOTA: Los correos pera Filipinas sortirán de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que 's deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li donaá sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens de viatjers que regirá desde 11 de Juliol de 1898.

SORTIDAS DE REUS					SORTIDAS DE SALOU				
Matí					*Matí*				
Tren núm.	2	á	las	4'10	Tren núm.	1	á	las	4'56
»	»	12	»	5'45	»	»	11	»	6'30
»	»	14	»	7'20	»	»	13	»	7'21
»	»	16	»	8'09	»	»	15	»	8'10
»	»	4	»	9'06	»	»	19	»	10'01
»	»	20	»	10'48	»	»	3	»	10'49
Tarde					*Tarde*				
Tren núm.	22	á	las	12'35	Tren núm.	25	á	las	2'33
»	»	6	»	2'32	»	»	27	»	3'19
»	»	26	»	3'1×	»	»	29	»	4'03
»	»	28	»	4'02	»	»	31	»	4'47
»	»	30	»	4'46	»	»	33	»	5'31
»	»	32	»	5 30	»	»	35	»	6'19
»	»	34	»	6'18	»	»	37	»	7'00
»	»	36	»	6'59	*Nit*				
Nit					Tren núm.	39	á	las	7'49
Tren núm.	38	á	las	7'48	»	»	41	»	8'41

Tranvía á vapor desde la estació del ferrocarril fins devant del carrer Closa de Mestres.

SERVEY DE TRENS COMBINATS QUE REGIRÁ DESDE 1 DE JULIOL DE 1898

Sortidas de la Estació

Matí:	5'25	6'59	7'50	8'40	10'32	11'20	
Tarde:	3'06	3'45	4'29	5'13	5'59	6'45	7'28

Sortidas del carrer Closa de Mestres

Matí:	5'40	7 12	8'00	8'45	10'40		
Tarde:	12'30	2'15	3'12	3'56	4'41	5'25	6'12
	6'55	7'44.					

Observacions: Los dias festius á més dels trens indicats en lo present cuadro sortirá un de la estació á las 2'10 y del carrer Closa de Mestres á la 1'39.

Las horas se regirán per lo meridiá de Mad id.

Reus 1 de Juliol de 1898.

Promptuari de la escriptura catalana

METODO SENZILL Y FACIL

PER

Francisco Flos y Calcat

Preu 6 rals.---Se ven en aquesta Imprempta.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Juliol de 1898

Linea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona lo dia 21 de Juliol directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnifich y ràpit vapor francés

France

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Juliol lo vapor Aquitaine
lo dia 26 » »

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., netejan de mucositats l' aparato respiratori tan sols prenentne un al anarsen á dormir y altre á la matinada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 80.

Preu de la capsa 6 rals.

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA CARGAS Y MONTA PLATOS

APARATOS ELEVADORES DE TODOS SISTEMAS

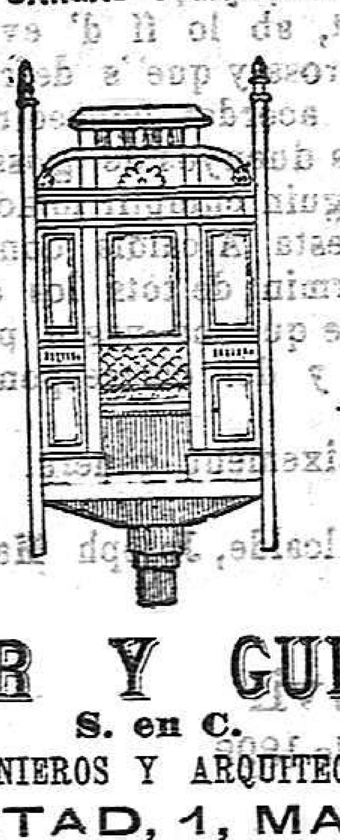

MOVIDOS POR MOTOR DE Vapor, de Gas Y Á BRAZO

MUNAR Y GUITART

S. en C.

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, á brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897